

Szerkesztőség:

BUDAPEST

VIII., József-körút 44. szám.

Kéziratok vissza nem adtnak.

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . ft 20.—

Fél évre . . . > 5.—

Negyedévre . . . > 2.50

A HÉT

TÁRSADALMI, IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI KÖZLÖNY

SZERKESZTI KISS JÓZSEF.

Kiadóhivatal:

BUDAPEST

VIII., József-körút 44. szám.

Hirdetéseket

Japannak számára elfogadják;
az összes budapesti hirdetői irodák;
Németországban kizárólag
Steiner Adolf hirdetői irodája,
BERLIN és HAMBURG.

Budapest, december 28.

Krónika.

— Reporter-bravour. —

— December 27.

Abban az irigylendő helyzetben vagyok, hogy nem kell tördönnöm az elmúlt hét eseményeivel, ezzel az örök-kön megújuló táplálékkal, melyen a krónika-írás saskesélyű rágódni szoktak. Most az egyszer mit nekem a múlt? — én a jövőről adhatok képet. Oly szerencsés vagyok, hogy egy pillanatra fellebbent előttem a jövő titokzatos fátyola; s még fogom a csücskét, hogy önk is belé pillanthassanak a rejtelmek honába. Ki hitte volna a *Hazai Tudósítások* idejében, hogy informatív-szerzés dolgában ily messzire visszük?! De a tudománynak semmi sem lehetetlen többé, s a tudomány, a hogy mindenki tudja, ma már nem a mágusok látogatója, hanem egyszerű szolgáló szelleme az újságírásnak.

Önök eltalálták, hogy a hypnotismus egy új csodájáról van szó.

A kérdés már régóta kísért. Ismeretes, hogy tér és idő csak pusztá fogalmak, gondolkodásunk kategóriái. Kétségtelen az is, hogy a hypnotikus álomban lévőnek térbeli különbség nem létezik. A hypnotizált rejtelmes álomban megláthatja azt, a mi tőle ötven mértföldnyire történik. Nos, ha a térbeli különbség nem létezik ránézve, nem létezik az időbeli sem. Ha a suggerált egyénnek az egyik kategória bliktri, a másik is csak az lehet. Ha a hypnotizált megláthatja azt, a mi tőle ötven mértföldnyire történik, mért ne láthatná meg azt, a mi ötven év múlva fog megtörténni?

Ma már nincs kétség benne, hogy: igenis megláthatja. Az erre célzó legújabb kísérlet fényesen sikerült.

Tegnap este doktor Századvéghy, sympathicus ifjú idegyógyászunk, egy kis, de előkelő társaság előtt producalta e legújabb csodát.

A hölgy, a kit elaltatott, kitűnő médium. Akár csak Bompard Gabriella, a kinek közönséges alvási productióival még mindig tele vannak a lapok. A honi médium bámulusos dolgokra képes. Mindent megcselekszik, a mit suggerálnak neki. Eddig csak egy kísérlet nem sikerült vele. A hölgy kissé rendetlen életű! Doktor Századvéghy azt hagyta meg neki, hogy éljen szolidabb életet; a médium azonban, mikor fölébredt, folytatta régi életmódját. De e nem sikerült kísérletnek is meg van a maga magyarázata. Kiderült, hogy a hölgy kedvese, a kiben tán több a fluidum, mint dr. Századvéghyben, az ellenkezőt suggerálta a leánynak. A médium természetesen az erősebb hatásnak engedett.

A szóban levő kitűnő médiummal tehát doktor Századvéghy tegnap este a következő dolgot producalta, intíme körben:

Elaltatta a hölgyet s íróasztaláról fölvetve az *„Archeologiai Közlöny”* legújabb füzetét, mely 1877. május ki kellett csak e napokban jelent meg. (A kitűnő vállalet egyes füzeteit, mint önkök észre vették, némi késedelemmel szoktak megjelenni.)

Aztán rábökve mutató ujjával a tartalmas füzetre, így szólt az elaltatott lányhoz.

— Itt a kezében az *Új Budapesti Harsona* 1940-ik évi december 26-iki száma. Kérem olvassa el nekünk. Ime itt van.

A leány panaszos, majdnem síró hangon szólt meg: — „Negyvenharmadik évfolyam, 360-ik szám, 1940. december 26. Új Budapesti Harsona. Közgazdasági, politikai és társadalmi napilap. Megjelenik . . . Nem jól látom. Hozza közelebb . . . mindennap, ünnepeken is.”

A bámulus moraja kísért a hypnotizált szavát. A társaság tagjai sápadtan, elképpelve tekintettek egymásra. Doktor Századvéghy arca dicsfénytől ragyogott.

— Olvassa a vezércikket — szól. — Közelebb tartom a lapot, hogy kényelmesebben olvashassa.

— A vezércikket?! — nyögöcsélt az alvó. — Ah, ezt már jól látom. Nagy betűkkel van nyomtatva. . .

— Olvassa — rivált rá a doktor.

A hypnotizált oly hangon, mint a melyen egy címet szoktunk elolvasni, a következő szavakat mondotta, világos, tiszta kiejtéssel:

„Hogyan öltem meg Gyulai Pált.”

Álmélkodva néztünk össze, s majd hanyatt vágódunk a meglepetéstől. De a doktor intett, hogy ez időszertűlen tornával ne zavarjuk az alvót. Csendben maradtunk tehát, s a suggerált folytatta a csodálatos olvasást:

„Nos, igen, én öltem meg Gyulai Pált. Hogy miért, mindjárt megmondok. Mindenekelőtt csak jegyzem meg, hogy királyilag mulattam a félhivatalos lap amaz egügyű állításán, hogy a nagy kritikus és kiváló költő véletlen baleset áldozatává lett. Gyulai Pál erőszakos véget ért; egész életében folyton erőszakoskodott, végének is erőszakosnak kellett lennie. Megölttem őt: belefogottam a kalamárisába. S az a versio, hogy vigyázatlanságból esett bele öblös tintatartójába, sületlen kohlmanys.”

Elfojtott lélekzettel hallgattuk a jövő szavát. A mily átalános örömmel töltött el bennünket a tudat, hogy a magyar írók legkedvesebbikére még ily szép idő várakozik, épp oly sajnálattal vettük tudomásul, hogy ilyen sötét véget kell majd érnie.

A hypnotizált folytatta a titokzatos olvasást:

„A gyilkosság célja.”

Célom tiszta volt. Magánbószú nem vezérelt, verseimet soha sem kritizálta le. Azért öltem meg, mert egy *reporteri remeklést* akartam végbe vinni. Megöltem, hogy egy átalános figyelemnek örvendő nagy ember szancziós végéről a legalaposabb, a legmegbízhatóbb és legreálisabb tudósítással szolgálhassak hatszáz ezer olvasónak.

A journalistika legmagasabb feladatait tartottam szem előtt.

A journalistának haladnia kell a korrall. Régente, az ósidokban, tán megleghetett a journalista azzal, hogy nyomon kövesse az eseményeket, ma már, hogy érdemes legyen a journalista névre, az eseményeket meg kell előznie; csinálnia is kell a történetet, s nemcsak megírnia.

Történelmi visszapillantás.

A mult századbeli Labruyere, a ki a nihilista Padlevszkit megszóktatta a francia rendőrség körmei közül, sejtette ezt. De mi volt az ő actiója? Kontár próbálgatás. Czikke, a historicus «Eclair»-beli cikkek, csak gyermekdiadogása volt az azóta férhívá növekedett, tetterős, archi-moderne journalistikának.

A vállalat költségei.

A vállalat költségeit lapunk finom lelkű kiadó-tulajdonosa (Fényképészeti üzlet: XIV. Ker. Munkácsy-utca 8. — Sertészhalál: Kőbánya III. Uri utca 8g) becsáttotta rendelkezésünkre.

A háló.

Az ősz hajzattal kaczerkódó, kaczkias ifjú szerdán reggel 8 órakor még gondatlanul sétált a nagy körúton. Ama történelmi nagy bot, melyvel, mint kis ember járn szokott, vigan kopogott mellette. Kezében VII. Szász Károly (legeslegjobb) legújabb verskötetét: a «Szerény Rezedák»-at tartotta. Egy «ifjú Magyarországot»-ot keresett, a kit a szász versekkel fejbe verjen.

Mikor a nagy-körút 29-ik számú házához ért, egy köszölgő, a ki már jó ideje futott utána, utólért s levelet adott át neki.

Előrigyázat.

A köszölgő a levelet egy vörös álszakalú ismeretlenlő kapt, kinek köpenyéből csak fekete, villogó szemek látszottak ki.

A levél.

A levélben csak e pár szó állott: «Méltóságos Uram! Leányfalván várom, hogy megkérdezzem nagybecsű véleményét Jókai összes munkáiról. D—i Lajos.»

Ravasz fondorlat.

A háló ügyesen volt kivetve. Gyulai Pál nem állhatott ellen a csibításnak, hogy Jókairól s egy füst alatt a «Csók» jubileumáról is nyilatkozhassék.

Ember ember ellen.

Mikor a leányfalvai nyaraló kapuját bezártam magam mögött, szívem hangosabban dobogott. Tudtam, hogy ő odabenn van, de megremegtetett a kétség, hogy: hátha nem találom meg?! Valóban, egy ideig keresgél-nem kellett. Végre ráakadtam. Íróasztalának egyik fiókjában volt, a hol jegyzetei után kutatott.

A hálóra itél.

a következő pillanatban már foglyommá lett.

Utolsó szavai.

Mikor látta, hogy nincs menekülés, kijelentette, hogy egy végső nyilatkozatot kíván tenni.

Nem tagadtam meg kívánságát.

Lábujhegyre ágaskodott s ünnepélyes hangon szólt:

— Azért mégis rosszak a Jókai regényei!...

!

A következő pillanatban (6 óra 15 perc 27 másodperc) eltűnt a tinta sötét hullámaiban. Egy pár fekete bugybörék... és a reporteri remeklés első része megvolt.

A részvét.

Mikor az esemény híre elterjedt, Pálffy Albert — mint mondják — ketté törte tollát!...

*

Fájdalom, csak ennyit hallottunk a jövő reporterének érdekes cikkeiből. A hypnotizált felebreedt és nem lehetett többé elaltatni. E rövidke cikks olvasása szerfőlt kimerítette. A mi engem illet, nem csodálom.

Masque.

Új évi üdvözlő egy áthelyezett főispánhoz.

I. Régi meggyétől.

Ügy szeretünk; szívünk melyéből jó a köszöntés:

«Tartson a jó Isten! sügja rebege imánk.

Érted ezt úgy kell, hogy tartson az Isten a hol vagy:

Mert másképp — félünk — még ide visszakérül.

II. Új meggyétől.

Ügy szeretünk téged, hogy szinte nem ismer irántad

Új híved buzgó lelkesedése határt.

Forró óhajuk az: hogy az Isten előbbre segítsen!

— Így legalább töled megmenekülne meggyünk.

Horváth Boldizsár.

Egy „Jellem“.

Írta:

HERCZEGH FERENCZ.

Doktor úr! Ön hat hónap óta dolgozik már «Opium» című ultranaturalista regényén. Dolgozó szobájában rendszeren hajnalig ég a lámpás, ha azonban reggel oda lépek az íróasztalához, ott találók egy iv papirost, melyen az első fejezet címén kívül csak egy női név ismétlődik számtalan kalligrafiai változatban. A multkor egy jókora kockát is láttam a papíron, mely alkalmasint azt jelentette, hogy ön hajnal felé kedvetlenül odacsapta a tollat.

Doktor úr, én értem önt és sajnálom önt. Eredeti akar lenni, új, hallatlan dolgokat akar írni, de most azt kell tapasztalnia, hogy mások már megírtak minden megírhatót. A Mühlbach Luiza és Samarov Gregor-féle szelmalmok felőröltek minden elképzelhető szituációt és bonyodalmat. Cselekmény nélkül még meglehetne a regénye, nagyobb baj azonban, hogy modell sem tud keríteni. Ahány emberfiával csak találkozik, annak az arca már mind föl van mérve vonalzóval és cirkealommal; szíve, koponyája valamennyinek üres. A szívökből leszűrte valaki az érzelmeket, hogy fűszárra eladja a szerkesztőségeknek, az idegeiket kiszedte más valaki, hogy pszichológiai regénybe praeparálja.

És ön most ott éjelezik íróasztala mellett, két tenyerébe szorítja gondolatoktól szűz fejét és felkiált: száz aranyat — egy jellemért!

Nos, én adok önnek egy jellemet, mely még nem volt pszichológiai bonckés alatt. Odaadom önnek ingyen,